

Põlva maakonnas, Kanepi vallas, Ihamaru külas, Lintsi kinnistu (registriora nr 1949038, katastritunnus 35402:003:0001, edaspidi *Lintsi kinnistu*) eraldise 3 lageraie keskkonnamõju hindamise algatamata jätmine

1. OTSUSTUS

Lähtudes Villa Cartelloni OÜ volitatud esindaja Toomas Kamsi 25.01.2025 esitatud metsateisest, võttes aluseks keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse (KeHJS) § 3 lõike 1 punkt 2, § 6 lõike 2 punkt 22 ja lõige 4, § 9 lõige 1, § 11 lõiked 2 ja 8¹, metsaseaduse § 41 lõige 8¹ ning Vabariigi Valitsuse 29.08.2005 määruse nr 224 „Tegevusvaldkondade, mille korral tuleb anda keskkonnamõju hindamise vajalikkuse eelhindang, täpsustatud loetelu“ § 1 lõige 1 ja § 15 punkt 8 ning keskkonnaministri 16.08.2017 määruse nr 31 „Eelhindangu sisu täpsustatud nõuded“ **otsustab Keskkonnaamet:**

1.1. Jätta algatamata Lintsi kinnistu eraldise 3 lageraie keskkonnamõju hindamine (edaspidi *KMH*).

1.2. Kavandatud raie registreerimisel arvestada järgmiste keskkonnameetmetega:

1.2.1. Kavandatud raiel ei ole veekogule olulist mõju, kui veekaitsevööndis (põhikaardile kantud veekogu piirist 10 meetri ulatuses) metsa-, sh alusmetsa ja põõsastikku ei raiuta, raidmeid ei jäeta veekaitsevööndisse ja veekogusse, veekogust läbi ei sõideta, roopaid ei tekitata ning mootorsõidukitega kaldaid ei kahjustata.

1.3. Keskkonnauuringud ei ole vajalikud.

Keskkonnaamet teavitab *KMH* algatamata jätmise otsusest 14 päeva jooksul väljaandes Ametlikud Teadaanded.

2. ASJAOLUD JA ÕIGUSLIKUD ALUSED

2.1. Villa Cartelloni OÜ volitatud esindaja Toomas Kams esitas 25.01.2025 Keskkonnaametile metsateise, millega kavandab lageraie Lintsi kinnistu eraldisel 3 pindalaga 0,5 hektarit ja hinnangulise raiemahuga 124 tihumeetrit. Metsateis on registreeritud metsaressursi arvestuse riiklikus registris numbri 50001103245 all. Kavandatav raieala piirneb osaliselt Natura 2000 võrgustikku kuuluva Ihamaru-Tilleoru loodusalaga ning Ahja jõe hoiualaga.

2.2. Keskkonnaamet annab *KMH* eelhindangu selle kohta, kas kavandatav tegevus on olulise keskkonnamõjuga või mitte ning otsustab *KMH* algatamise või algatamata jätmise üle (KeHJS § 3 lõike 1 punkt 2, § 6 lõike 2 punkt 22, § 6¹ lõige 3, § 7 punkt 4, § 9 lõige 1, § 11 lõiked 2 ja 4, metsaseaduse § 41 lõige 8¹ ning Vabariigi Valitsuse 29.08.2005 määruse nr 224 „Tegevusvaldkondade, mille korral tuleb anda keskkonnamõju hindamise vajalikkuse eelhindang, täpsustatud loetelu“ § 1 lõige 1 ja § 15 punkt 8). *KMH* vajalikkuse üle otsustamisel lähtutakse *KMH* eelhindangust ja asjaomase asutuse seisukohast (KeHJS § 6 lõige 2 punkt 22, § 11 lõige 2³). Eelhindang lisatakse *KMH* algatamise või algatamata jätmise otsusele (KeHJS § 6 lõige 2 punkt 22, § 11 lõige 4). Keskkonnaamet lähtus otsuse tegemisel KeHJS § 11 lõikes 2 sätestatud tähtajast.

3. EELHINNANG

Keskkonnaamet annab KMH eelhinnangu arendaja esitatud ja muu asjakohase teabe alusel ning lähtudes kavandatavast tegevusest, selle asukohast ning eeldatavast keskkonnamõjust (KeHJS § 6¹ lõige 3). Eelhinnangu sisu täpsustatud nõuded on KeHJS § 6¹ lg 5 alusel kehtestatud keskkonnaministri 16.08.2017 määrusega nr 31 „Eelhinnangu sisu täpsustatud nõuded”.

3.1. Kavandatav tegevus

3.1.1. Tegevuse iseloom ja maht

Metsateatis nr 50001103245 on esitatud lageraie tegemiseks Lintsi kinnistu eraldisel 3. Lageraie on kavandatud 0,5 ha suurusel alal hinnangulise raiemahuga 124 tihumeetrit.

Lageraie käigus raiutakse raielangilt kõik puud, välja arvatud seemnepuud ja säilikpuud. Lageraiet tehakse, et võimaldada metsa uuenemist või uuendamist.

3.1.2. Tegevuse seos asjakohaste strateegiliste planeerimisdokumentidega ning lähipiirkonna praeguste ja planeeritavate tegevustega.

Lintsi kinnistu asub Põlva maakonnas, Kanepi vallas Ihamaru külas. Kavandatud raie jääb alale, kus kehtib 24.02.2024. aastal kehtestatud Kanepi valla üldplaneering¹ millega alale raiepiiranguid ei ole sätestatud.

3.1.3. Ressursside, sealhulgas loodusvarade, nagu maa, muld, pinnas, maavara, vesi ja looduslik mitmekesisus, näiteks loomastik ja taimestik, kasutamine

Kavandatava tegevuse eesmärk on võimaldada taastuvate loodusressursside (puit) kasutust. Kavandatud lageraie käigus taastumatuid loodusressursse kasutusse ei võeta. Metsatööl metsakaitse (veerežiim, ökosüsteem, pinnas) tagamine on reguleeritud metsa majandamise eeskirja² §-s 19 sätestatuga.

3.1.4. Tegevuse energiakasutus

Energiakasutus raietööl on masinate kütuse tarbimine.

3.1.5. Tegevusega kaasnevad tegurid, nagu heide vette, pinnasesse ja õhku ning müra, vibratsioon, valgus, soojus, kiirgus ja lõhn

Nõuetele vastava tehnika kasutamisel ei kaasne raietööl saasteainete heidet pinnasesse, vette või välisõhku. Valguse, kiirguse ja lõhnareostust tegevusega teadaolevalt ei kaasne, samuti ei põhjusta tööde läbiviimine norme ületavat vibratsiooni või müra.

3.1.6. Tekkivad jäätmed ning nende käitlemine

Raietöödega ei kaasne jäätmete teket. Raidmeid ei käsitleta jäätmetena.

3.1.7. Tegevusega kaasnevate avariilukordade esinemise võimalikkus, sealhulgas heite suurus

¹ <https://kanepi.kovtp.ee/uldplaneering>

² Keskkonnaministri 27.12.2006 määrus nr 88 „Metsa majandamise eeskiri”.

Raietöödel on keskkonnamõju põhjustavate avariide esinemine ebatõenäoline, raietöid teostatakse tehnilistele nõuetele vastavate masinatega.

3.1.8. Tegevuse seisukoht asjakohaste suurõnnetuste või katastroofide ohust, sealhulgas kliimamuutustest põhjustatud suurõnnetuste või katastroofide ohust teaduslike andmete alusel

Raietöödega ei kaasne suurõnnetuste või katastroofide tekke ohtu.

3.2. Kavandatava tegevuse asukoht ja mõjutatav keskkond

3.2.1. Olemasolevad ja planeeritavad maakasutused ning seal toimuvad või planeeritavad tegevused

Lintsi kinnistu sihtotstarve on 100% maatulundusmaa, maaüksus asub Ihamaru külas hajaasustuspiirkonnas.

Lageraiega eraldisel 3 maakasutust ei muudeta, metsamaa kõlvik säilib ja ala jääb jätkuvalt kasutusse metsamaana.

Kavandatud raie mõjualasse (30 meetri ulatuses servadest) jäävad lisaks samal kinnistul registreeritud raietele Lintsi ja Kaku kinnistul registreeritud harvendusraied kokku 22,59 ha suurusel alal raiemahuga 80tm ja- sanitaarraied 0,86 ha suurusel alal raiemahuga 10tm.

3.2.2. Alal esinevad loodusvarad, sealhulgas maa, muld, pinnas, maavara, vesi ja looduslik mitmekesisus, nende kättesaadavus, kvaliteet ja taastumisvõime

Raiealal ei esine taastumatuid loodusvarasid.

Eraldisel 3 kasvab raieküps kuuse enamusega puistu jänesekapsa-pohla kasvukohatüübis.

3.2.3. Keskkonna vastupanuvõime, mille hindamisel lähtutakse märgalade, jõeäärsete alade, jõesuudmete, randade ja kallaste, merekeskkonna, pinnavormide, maastike, metsade, Natura 2000 võrgustiku alade, kaitstavate loodusobjektide, alade, kus õigusaktidega kehtestatud nõudeid on ületatud või võidakse ületada, tiheasutusega alade ning kultuuri- või arheoloogilise väärtusega alade vastupanuvõimest

Kavandatud raiest otseselt mõjutatud piirkond on ala, kus kavandatavad raied läbi viiakse. Raielankidega piirnevatel aladel võib esineda ajutisi häiringuid, mis ei mõjuta keskkonna vastupanuvõimet. Raiet kavandatakse metsamaastikus, alal ei ole erilist tähelepanu vajavaid pinnavorme.

Kavandatud raieala kaguserv jääb ca 0,02ha ulatuses Ahja jõe veekaitsevööndisse. Samuti jääb kavandatud raieala täies ulatuses Ahja jõe kalda piiranguvööndisse.

Kavandatud raieala piirneb Ahja jõe hoiualaga. Ahja jõe hoiuala kaitse-eesmärgid on loetletud Vabariigi Valitsuse 14.07.2005 määruses nr 183 "Hoiualade kaitse alla võtmine Põlva maakonnas"³.

Ahja jõe hoiuala jääb täielikult Natura 2000 võrgustikku kuuluva Ihamaru-Tilleoru loodusala alale.

³ <https://www.riigiteataja.ee/akt/118012022017>

Kavandatud raialaga piirnevas Ahja jõe lõigus on registreeritud Ihamaru-Tilleoru loodusala ja Ahja jõe hoiuala kaitse-eesmärgiks oleva kalaliigi võldase elupaik ning mitte kaitse-eesmärgiks oleva III kategooria kaitsealuse kalaliigi euroopa harjuse elupaik.

Raialaga piirnev Ahja jõgi on lõheliste kudemis- ja elupaigaks.

Kultuuriväärtusi raialal ei leidu.

Kavandatava tegevuse maa-ala piires puuduvad teadaolevalt sellised alad, kus õigusaktidega kehtestatud nõudeid on ületatud või võidakse ületada.

3.2.4. Inimese tervis ja heaolu ning elanikkond

Tervisemõjud saavad tekkida lähtuvalt mõjuallikast järgmistes valdkondades: müra, vibratsiooni ja välisõhu saastega kaasnevad tervisemõjud, joogivee kvaliteet ja kättesaadavus. Metsakasutusõiguse kitsendused, mis on seatud avalik-õigusliku isiku omandis olevas metsas ja piiramata või tähistamata erametsa kasutamiseks, on sätestatud metsaseaduse §-s 35. Kavandatud raietöödega selliseid mõjusid ei kaasne.

3.3. Hinnang keskkonnamõju olulisusele (mõju suurus, ulatus ja tõenäoliselt mõjutatava elanikkonna suurus, mõju avaldumise tõenäosus ja aeg, mõju tugevus, laad, kestus, sagedus, pöördumus ja piiriülesus)

Alljärgnevalt on toodud kavandatava lageraie keskkonnamõju olulisuse hinnang koos põhjenduste ja selgitustega.

Kavandatud raie mõju keskkonnaelementidele:

Vesi- raieala jääb 0,02 ha ulatuses Ahja jõe veekaitsevööndisse (põhikaardile kantud veekogu piirist 10 meetrit) ja täies ulatuses Ahja jõe kalda piiranguvööndisse. Kui raiete tegemisel Ahja jõe veekaitsevööndis puittaimestiku raiet ei teostata, raidmeid veekaitsevööndisse ja veekogusse ei jäeta ning mootorsõidukitega Ahja jõe kaldaid ei kahjustata ja rööpaid ei tekitata, veekogust läbi ei sõideta, siis raietööde teostamisel ei ole Ahja jõe seisundile olulist negatiivset mõju.

Välisõhk ja kliima- kavandataval raiel ei ole olulist mõju välisõhule ja kliimale, üksik raie eraldi ei takista kliimaeesmärkide saavutamist.

Maastik ja looduslik mitmekesisus

Raie ei mõjuta üldist maastikuilmet ja looduslikku mitmekesisust.

Elanikkonnale, inimese tervisele, heaolule ja varale, kultuuripärandile ja kaitstavatele loodusobjektidele ning nende omavahelistele seostele- Raialal ei ole neid elemente ja kavandatud raie neid ei mõjuta.

Raie teostamisel avalduvad võimalikud mõjud, eelkõige tööde tegemise ajal. Kavandatud raie on ühekordne lühiajalise mõjuga tegevus, kestusega umbes üks kuu. Raie teostamise järgselt mõjud pöörduvad - langi uuenemine tagatakse metsaseaduse §-s 24 sätestatud korras.

Piiriülest mõju kavandatava tegevusega ei kaasne.

3.3.1. Mõju Natura 2000 võrgustiku alale

3.3.1.1 Natura 2000 ala kaitse-eesmärgid ja nende kirjeldused

Kavandatud raieala eraldisel 3 jääb osaliselt Ihamaru-Tilleoru loodusala piirnevale alale. Ihamaru-Tilleoru loodusala kaitse-eesmärgid on loetletud Vabariigi Valitsuse 05.08.2004 korraldus nr 615 „Euroopa Komisjonile esitav Natura 2000 võrgustiku alade nimekiri“⁴.

Eelhinnangu tulemusel selgub, kas tegevusega võib kaasneda eraldi või koos muude tegevustega eeldatavalt oluline ebasoodne mõju Natura 2000 võrgustiku ala kaitse-eesmärgile. Käesoleval juhul ei ole tegevus otseselt vajalik Ahja jõe hoiuala ega Ihamaru-Tilleoru loodusala kaitse-eesmärkide saavutamiseks.

Loodusdirektiivi artikkel 6 lõigel kohustab liikmesriike kehtestama erikaitsealade suhtes meetmed, mis vastavad aladel esinevate metsaelupaikade ökoloogilistele vajadustele. Sama direktiivi artikkel 6 lõige 2 kohustab vältima elupaikade halvenemist ja oluliste liikide häirimist. Euroopa Komisjoni Natura 2000 alade kaitsekorralduse juhendi⁵ järgi tuleb elupaikade halvenemisena käsitleda olukorda, kui väheneb elupaigatüübi pindala sellel alal või kui halvenevad elupaiga kaitsestaatus pikaajaliseks säilimiseks vajalikud funktsioonid ja struktuur võrreldes nende esialgse (Natura võrgustiku liitumise hetke) või taastatud seisundiga. LKS § 69 kohaselt korraldatakse Natura 2000 alade kaitset siseriiklike kaitstavate loodusobjektide kaudu, ehk eespoolviidatud erinõuded tuleb tagada, rakendades nende alade kaitsekorda. Seal hulgas tuleb neid arvesse võtta metsateatiste menetlemisel.

Metsaelupaikade seisund ei ole loodusdirektiivi rakendamise aruande⁶ järgi valdavas osas soodne. See viitab sellele, et metsaelupaikade pindala ja või seisund on võrreldes esialgse seisundiga vähenenud. Seega vältimaks elupaikade seisundi jätkuvat halvenemist, tuleb tagada, et ühegi hetkel teadaoleva elupaiga pindala ja seisund selleks moodustatud erikaitsealadel enam rohkem väheneks.

3.3.1.2. Kavandatava tegevuse mõju prognoosimine Natura 2000 alale

Metsateatistega kavandatakse lageraiet 0,5 hektaril. Lageraie käigus raiutakse raielangilt kõik puud, välja arvatud seemnepuud ja säilikpuud. Lageraiet tehakse, et võimaldada metsa uuenemist või uuendamist.

Lageraie Lintsi kinnistu eraldisel 3 piirneb Ihamaru-Tilleoru loodusala. Kavandatud lageraie mõjualasse jääb Ahja jõgi ja Ihamaru-Tilleoru loodusala kaitse-eesmärgiks oleva kaitsealuse kalaliigi võldase elupaiga osa.

Veekaitsevööndi lagedaks raiumine võib halvendada jõe seisundit. Täielik jõekallaste avatus toob endaga kaasa niitjate rohevetikate ja veesisese taimestiku vohamise, samuti veetemperatuuri lokaalse tõusu jões. Jõekallaste täielik avatus suurendab ohtu erosiooniks ning toiteainete kandeks lageraie aladelt jõkke. See omakorda võib kahjustada olemasolevat vee-elupaika ning vähendada vee-elustikule sobivaid elutingimusi jões.

Puittaimestiku säilitamine Ahja jõe veekaitsevööndis aitab vältida valgustingimuste (varjatuse) ja veetemperatuuri muutusi ning erosiooni teket. Säilinud varjatus aitab hoida Ahja jõe jahedaveelisena ning jões säilitada hapniku taset. Jahedaveeline ja kõrge hapniku tase jões on oluline mitmetele kaitstavatele kalaliikidele sh harilikule võldasele.

⁴ <https://www.riigiteataja.ee/akt/304042017006>

⁵ Natura 2000 alade kaitsekorraldus. Elupaikade direktiivi 92/43/EMÜ artikli 6 sätted (2019/C 33/01)lk 21-22.) [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ET/TXT/PDF/?uri=CELEX:52019XC0125\(07\)&from=EN](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ET/TXT/PDF/?uri=CELEX:52019XC0125(07)&from=EN)

⁶ Loodusdirektiivi rakendamise aruanne. Allikas:

http://cdr.eionet.europa.eu/Converters/run_conversion?file=ee/eu/art17/envxtxasa/EE_habitats_reports-20190725-083848.xml&conv=589&source=remote

Kui raiete tegemisel Ahja jõe veekaitsevööndis puittaimestiku raiet ei teostata, st veekaitsevööndi ulatuses (10 m) puistu säilib, raidmeid veekaitsevööndisse ja veekogusse ei jäeta, mootorsõidukitega Ahja jõe kaldaid ei kahjustata, rööpaid ei tekitata, veekogust läbi ei sõideta, siis raietööde teostamisel ei ole Ahja jõe seisundile olulist negatiivset mõju ja ei kahjusta hariliku võldase elupaika.

Kavandatud väikesepinnaline lageraie ei mõjuta Ihamaru-Tilleoru loodusala seisundit. Eeltoodust tulenevalt ei ole kavandatud tegevusel olulist mõju Ihamaru-Tilleoru loodusala kaitse-eesmärkidele ja ala terviklikkusele.

3.3.1.3 Mõju kaitstavale loodusobjektile

Kavandatud lageraie paikneb Ahja jõe hoiualaga piirneval alal. Mõju Ahja jõe hoiuala kaitse eesmärkidele, mis kattuvad Ihamaru-Tilleoru loodusala kaitse eesmärkidega, on käsitletud punktis 3.3.1.2.

Raialal ja mõjupiirkonna alal ei esine teadaolevalt teisi Ahja jõe hoiuala kaitse-eesmärgiks olevaid väärtusi, mida raied mõjutaks.

Ahja jõgi on lõheliste kudemis- ja elupaigaks ja seal on registreeritud III kategooria kaitsealuse liigi euroopa harjuse elupaik. Kaitsealuste liikide kaitse tagatakse läbi elupaiga kaitse, ehk raiega ei tohi vee kvaliteeti halvemaks muuta. Kui raiete tegemisel Ahja jõe veekaitsevööndis puittaimestiku raiet ei teostata, st veekaitsevööndi ulatuses (10 m) puistu säilib, raidmeid veekaitsevööndisse ja veekogusse ei jäeta, mootorsõidukitega Ahja jõe kaldaid ei kahjustata, rööpaid ei tekitata, veekogust läbi ei sõideta, siis raietööde teostamisel ei ole lõheliste ja euroopa harjuse elupaikadele olulist negatiivset mõju.

3.3.2. Kavandatava tegevuse koosmõju muude asjakohaste toimuvate või mõjualas planeeritavate tegevustega

Raie on kooskõlas Kanepi valla üldplaneeringuga, Ahja jõe hoiuala kaitse-eeskirjaga ja kaitsekorralduskavaga, looduskaitse- ja metsaseadusega, seega olulist mõju ei ole.

3.3.3. Ebasoodsa mõju tõhusa ennetamise, vältimise, vähendamise ja leevendamise võimalused

Antud raiete puhul on asjakohased alljärgnevad üldreeglid:

Suuremate pinnasekahjustusteta on võimalik raietöid (sh. puidu kokkuvedu) teha külmunud või kuivalt pinnaselt.

Looduskaitseseaduse § 55-st tulenevalt teostada raietööd väljaspool lindude pesitsusaega.

Töökohas peab olema varustus reostuse eemaldamiseks.

3.4. Eelhinnangu järeldus

Kavandatud lageraiel ei ole olulist mõju välisõhu kvaliteedile, maavaradele (maardlad), pinnasele, põhja- ja pinnaveele, kaitstavatele loodusobjektidele ega kultuuripärandile ning tegevus ei kahjusta inimeste tervist, heaolu ega vara. Mõjud Natura 2000 võrgustiku aladele on välistatud, rakendades projekti osana Looduskaitseseaduse § 55 lg-st 6 tulenevaid tööde

tegemisel kohustuseks võetud meetmeid. Keskkonnamõju hindamise algatamine ei ole vajalik, sest:

1. On välistatud, et tegevus avaldab ebasoodsat mõju Natura 2000 võrgustikku kuuluvale Ihamaru-Tilleoru loodusale, selle kaitse-eesmärkidele ja alade terviklikkusele.
2. Kavandatava tegevusega ei kaasne olulist negatiivset keskkonnamõju veele ega välisõhule, samuti ei ületata piirmäärasid müra ja õhu saastatuse osas, vibratsioon eeldatavalt puudub. Tegevusega ei kaasne koosmõju teiste tegevustega.
3. Kavandatava tegevusega ei kaasne mõju inimeste tervisele, heaolule ja varale, samuti avariilukordi või suurõnnetusi.
4. Tööde tegemisel keskkonnakaitsenõuetele vastavalt on avariilukordade esinemine vähetõenäoline.

4. ÄRAKUULAMINE

Asjaomased asutused on loetletud KeHJS §-s 2³. Eelhindamise otsus avaldatakse väljaandes Ametlikud Teadaanded.

Eelhinnangu koostaja:

Ene Pae

metsahoiu vanemspetsialist

metsaosakond